



ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ՃԱԿԱՏՈՒՄ

ԽՍՀՄԱՂՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ ԿՈՆԳՐԵՍԸ

1952 թվականի դեկտեմբերի 12—20-ը Վիեննայում տեղի ունեցավ հաղաղության պաշտպանության ժողովուրդների կոնգրեսը, հրավիրված հաղաղության Պաշտպանության Համաշխարհային կոնգրեսի կողմից:

Կոնգրեսին ներկա էին տարբեր աշխարհայացքների, քաղաքական տարբեր ըմբռնումների և կրոնական զանազան համոզմունքների տեր մարդիկ, որոնք եկել էին աշխարհի բոլոր երկրներից և պատկանում էին հասարակական այլևայլ դիրքերի:

Չնայած դեկտեմբերի ճամբորդությունը խափանելու համար հարուցված բազմաթիվ խոչընդոտներին, Վիեննայի «Կոնցերտ-հաուզում» հավաքվել էր շուրջ 2.000 մարդ, այդ թվում հաղաղության պաշտպանության միջազգային շարժման նշանավոր գործիչներ՝ ժողովուրդների միջև հաղաղությունն ամրապնդելու համար՝ միջազգային Ստալինյան մրցանակի լաուրեատներ, հասարակական, զրական և գիտական ականավոր գործիչներ, ինչպես և հաղաղության կողմ-

նակիցների շարժմանը չհարած հարյուրավոր դեմոկրատներ:

Կոնգրեսը բացվեց դեկտեմբերի 12-ին, ժամը 4-ն անց 45 րոպեին, 150 հոգուց բաղկացած նախագահական կազմով: Առաջին նիստին նախագահեց պրոֆ. Ֆրեդերիկ Ժոլիո-Կյուրին: հաղաղության կողմնակիցների ավստրիական խորհրդի նախագահ քահանա էրվին Կոկը ողջունեց դեկտեմբերին: Ժոլիո Կյուրին հանդես եկավ ընդարձակ ներածական խոսքով: Ապա, մինչև կոնֆերենցիայի ավարտը՝ դեկտեմբերի 19-ը ճաներով հանդես եկան բոլոր ազգերի դեմոկրատների ներկայացուցիչները, արտահայտելով ժողովուրդների բոլոր ցանկությունն ու վճռականությունը՝ հաղաղության պահպանման հարցի շուրջ:

Իր աշխատանքների վերջում, հաղաղության պաշտպանության ժողովուրդների կոնգրեսը միաձայնությամբ ընդունեց Դիմում՝ ուղղված հենց մեծ թեթրությունների կառավարություններին և Կոչ՝ ժողովուրդներին:

ԽՍՀՄԱՂՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ ԿՈՆԳՐԵՍԻ ԴԻՄՈՒՄԸ ՀԻՆԳ ՄԵԺ ՏՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՍՈՒՍՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

Ուժ գործադրելուց, որպես միջազգային կոնֆլիկտների կարգավորման միջոցից, հրաժարվելու անհրաժեշտությունը օրեցօր ավելի հրամայական է դառնում:

Արդեն բոլոր երկրներում 600.000.000 տղամարդիկ և կանայք, իրենց ստորագրությունների համար լիակատար պատասխանատվության զգացմունքով, դրանք դրել են

հաղաղության Պակտ կնքելու նպատակով հինգ մեծ տերությունների միջև բանակցություններ վարելու պահանջի տակ:

Հասարակական կարծիքի մի շարք նշանակալից հոսանքների ներկայացուցիչներ և արտահայտվել են ուժի քաղաքականությունից հրաժարվելու՝ բանակցությունների քաղաքականության օգտին: Արտահայտելով

մարդկության կամքը, հաղաղության պաշտպանության ժողովուրդների կոնգրեսը, որը դրամարվեց 1952 թ. Կեկեմբերի 12-ին Վիեննայում, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Սովետական Սոցիալիստական Ռեպուբլիկաների Միության, Զինական Ժողովրդական Ռեպուբլիկայի, Մեծ Բրիտանիայի և Ֆրանսիայի կառավարություններին հանդիսավոր կերպով հրավիրում է ձեռնա-

մովս լինել այդ բանակցություններին, որոնցից կախված է խաղաղության պահպանումը:

Համաձայնությունը հինգ մեծ տերությունների միջև, հաղաղության Պակտի կնքումը վերջ կդնեն միջազգային լարվածությանը և աշխարհը կփրկեն մեծագույն աղետներից:

Այդ են պահանջում ժողովուրդները:

ԺՈՂՈՎՈՐԴՆԵՐԻ ԿՈՆԳՐԵՍԻ ԿՈՁԸ

Հրավիրելով հաղաղության պաշտպանության ժողովուրդների կոնգրես, հաղաղության Համաշխարհային հորհուրդը ցույց տվեց իր ձգտումը՝ միավորելու այն տարբեր կազմակերպությունների, շարժումների ու հոսանքների ազնիվ ջանքերը, որոնք տարակարծիք են շատ հարցերում, բայց ձգտում են ժողովուրդների համաձայնությանը և ցանկանում են համատեղ պայքար մղել, որ պետքի պատերազմ թույլ չտան և ապահովեն խաղաղությունը:

Ազատ դիվանագիտական ցույց տվեց Կոնգրեսի միահամուռ կամքը՝ վերջ տալ ուժի քաղաքականությանը, որը մեծ դժբախտություններ է բերել ժողովուրդներին և սպառնում է աղետի մատնել մարդկությանը:

Մենք գտնում ենք, որ պետությունների միջև չկան այնպիսի տարաձայնություններ, որոնք հնարավոր չլինեն լուծել բանակցությունների միջոցով:

Բավական է ավերել քաղաքներն ու երկրները, բավական է մահաբեր դնել կուտակել, բավական է ատելություն քարոզել և պատերազմի կոչ անել: Ժամանակն է կանգնել բանակցությունների ուղու վրա, ժամանակն է համաձայնության գալ:

Մենք դիմում ենք հինգ մեծ տերությունների՝ ԱՄՆ-ի, ՍՍՌՄ, Մեծ Բրիտանիայի, Զինական Ժողովրդական Ռեպուբլիկայի և Ֆրանսիայի կառավարություններին, որոնցից այնքան մեծ չափով կախված է ամբողջ աշխարհի խաղաղությունը. մենք նրանց կոչ ենք անում հաղաղության Պակտ կնքելու մասին:

Մեծ պատասխանատվություն է ընկած հինգ մեծ տերությունների կառավարությունների վրա: Ժողովուրդները կսպասեն նրանց պատասխանին, ժողովուրդները կանեն ամեն բան, որպեսզի հաղթանակի բանակցությունների ոգին:

Մենք պահանջում ենք անհապաղ դադարեցնել պատերազմական բոլոր գործողությունները Կորեայում:

Համաձայնության գալու ոչ մի շանս չկա, քանի դեռ քաղաքներ են ավերվում, քանի դեռ արյուն է թափվում: Երբ պատերազմական գործողությունները դադարեն, պատերազմող կողմերը հեշտությամբ համաձայնության կգան վիճելի հարցերում:

Մենք համոզված ենք, որ մեր անաչառ, արդարացի և մարդասիրական պահանջը կհանդիպի բարի կամքի բոլոր մարդկանց աջակցությանը:

Մենք պնդում ենք նաև անհապաղ դադարեցնել պատերազմական գործողությունները Վյետնամում, Լաոսում, Կամբոջայում ու Մալայայում և հարգել այդ երկրների ժողովուրդների անկախության անվիճելի իրավունքը:

Մենք պահանջում ենք դադարեցնել բռնությունը, որը նպատակ ունի ճնշել ազդային անկախության օրինական ձգտումներն այնպիսի երկրներում, ինչպես Թունիսը և Մալդիվները:

Հաղաղության պաշտպանության ժողովուրդների կոնգրեսը հռչակում է բոլոր ժողովուրդների իրավունքը՝ տնօրինելու իրենց բախտը և ընտրելու իրենց ապրելակերպը առանց նրանց ներքին գործերին որևէ միջամտության՝ ինչպիսի շարժառիթներով էլ այդ միջամտությունը արդարացիվելու լինի: Բոլոր պետությունների ազգային անկախությունը խաղաղության ամենահոսանքի երաշխիքն է:

Մենք բողոքում ենք ոստայական ամեն տեսակի խտրականության դեմ, որը, անարգելի մարդկային գիտակցությունը, խորացնում է պատերազմի վտանգը:

Մենք համոզված ենք, որ ռազմական պակտերը, որոնց մեջ ավելի ուժեղ պետությունը ներքաշում է ավելի թույլին, որևէ երկրի տերիտորիայում օտարերկրյա բազաների ու զորքերի ավազակությունը լուրջ սպառնալիք են ներկայացնում այդ երկրի անվտանգության համար, որը կարող է պատերազմի մեջ նետվել հակառակ իր կամքի:

Մենք գտնում ենք, որ այն պետությունը, որը չի մասնակցում ոչ մի կոալիցիայի և օտարերկրյա զորքեր չի պահում իր տերիտորիայում, պետք է երաշխավորված լինի բացահայտ կամ թաքնված ագրեսիայի սպառնալիքի դեմ:

Վերջին պատերազմի երկու օջախները նոր հրդեհում են սպառնում Եվրոպային ու Ասիային: Սակայն կարելի է և պետք է բանակցությունների միջոցով հասնել գերմանական ու յապոնական պրոքլեմների խաղաղ լուծմանը: Մենք գտնում ենք, որ պետք է ամենակարճ ժամկետում միավորված դեմոկրատական Գերմանիայի հետ կնքել հաշտության պայմանագիր, որը բացառի նրա մասնակցությունը որևէ Կրկին դեմ ուղղված ռազմական դաշինքի, այն Գերմանիայի հետ, որտեղ տեղ չի լինի նացիզմին ու միլիտարիզմին, որոնք անցյալում այնքան դժբախտություն բերեցին Եվրոպային: Մենք առաջարկում ենք հաշտության պայմանագիր կնքել Յապոնիայի հետ, որը վերջ կդնի նրա օկուպացմանը և յապոնական ժողովրդին թույլ կտա վերադառնալ խաղաղասեր ազգերի ընտանիքը: Մենք գտնում ենք, որ պետք է վերականգնել այն բանակցությունները, որ կապված են Ալևտուրիայի վերաբերյալ պետական պայմանագրի հետ, դա այդ երկիրը կազատի օտարերկրյա օկուպացիայից:

Մենք ծանոթացանք բազմաթիվ լուրջ ակադեմիկոսների, որոնք պահանջում են Կորեա և Չինաստան այցելած՝ տարբեր երկրների ակադեմիկոս մասնագետներ: Այդ գեկուցումներից ցնցված՝ մենք կորականապես պահանջում ենք, որ անհապաղ արգելվի բազմաթիվ լուրջ ակադեմիկոսների, որոնք պահանջում են, որ բոլոր պետությունները միասին ժընևի 1925 թվականի արձանագրությանը: Գիտության մեծ նվաճումները չպետք է միլիտանտոր անպաշտպան մարդկանց ոչնչացման միջոց լինեն: Մենք պահանջում ենք նաև անպայմանորեն արգելել ատոմային զենքը, քիմիական զենքը և քաղաքացիական բնակչության ոչնչացման մյուս միջոցները:

Մենք դատապարտում ենք անհեռատես մարդկանց, որոնք պնդում են, թե սպառաչիությունների մրցավազքը կարող է ամրապնդել պետությունների անվտանգությունը: Մենք համոզված ենք, որ սպառաչիությունների մրցավազքը, ընդհանրապես, ու-

ժեղացնում է սպառնալիքը բոլոր պետությունների՝ մեծերի ու փոքրերի համար:

Արտահայտելով ժողովուրդների կամքը, մենք պնդում ենք, որ պետք է անհապաղ բանակցություններ սկսվեն զինաթափման մասին, որը պետք է ինչ արդարացի, այլ ոչ թե միակողմանի: Մենք համոզված ենք, որ միջազգային էֆեկտիվ վերահսկողությունը հնարավորություն կտա իրագործել ընդհանուր, միաժամանակյա, աստիճանական և համեմատական զինաթափում:

Մենք պաշտպանում ենք բոլոր ժողովուրդների ներկայացուցիչների ցանկությունները, որոնք պնդում են շուտափույթ կերպով վերականգնել նյութական և կուլտուրական արժեքների փոխանակումը պետությունների միջև: Արտաքին առևտրի ասպարիզում, գիտության, գրականության և արվեստի նվաճումների փոխանակման ասպարիզում եղած խոչընդոտները խանգարում են մարդկության բարեկեցությանն ու պրոգրեսին:

Մենք գտնում ենք, որ ՄԱԿ-ի Կանոնադրությունը անվտանգության երաշխիքներ է տալիս աշխարհի բոլոր պետություններին, բայց այդ Կանոնադրության ոգին ու տառը խախտված են: Մենք պնդում ենք, որ պետք է Չինական Ժողովրդական Ռեսպուբլիկան իրեն պատկանող տեղը գրավի ՄԱԿ-ում: Մենք պնդում ենք նաև ՄԱԿ-ում ընդունել 14 պետություններին, որոնք մինչև այժմ զրկված են այնտեղ իրենց ձայնը բարձրացնելու հնարավորությունից:

Վերջապես, մենք պնդում ենք, որ պետք է ՄԱԿ-ը նորից կարողանա դառնալ այն վայրը, որտեղ կառավարությունները համաձայնության են գալիս, և այլևս չխաբի այն հույսերը, որ նրա վրա են դրել աշխարհի բոլոր ժողովուրդները: Ժողովուրդները ցանկանում են խաղաղության մեջ ապրել, անկախ այն բանից, թե ինչպիսին է նրանց երկրների հասարակարգը և ինչպիսին է նրանց բարձրագույն իդեալը: Պատերազմը ատելի է բոլոր ժողովուրդների համար, պատերազմը իր ստվերն է գցում մարդկության բոլոր օրրանների վրա: Ժողովուրդները կարող են փոխել իրադարձությունների ընթացքը, մարդկանց վերադարձնել նրանց վստահությունն այն բանում, որ վաղվա օրը լինելու է խաղաղ:

Մենք աշխարհի ժողովուրդներին կոչ ենք անում պաշարել հանուն բանակցությունների ու համաձայնության ոգու, հանուն մարդկանց խաղաղության իրավունքի:

**«ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆՆ
ԱՄՐԱՊՆԴԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ» ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ
ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵՈՒՄ**

Դեկտեմբերի 17-ին և 20-ին ակադեմիկոս Դ. Վ. Սկոբելցինի նախագահությամբ տեղի ունեցան «Ժողովուրդների միջև խաղաղությունն ամրապնդելու համար» միջազգային Ստալինյան մրցանակների կոմիտեի նիստերը:

Կոմիտեն քննարկեց ընթացիկ տարվա միջազգային Ստալինյան մրցանակներ շնորհելու մասին ստացված առաջարկները և այդ հարցի առթիվ ընդունեց որոշում:

Ստորև հրապարակվում է Կոմիտեի որոշումը «Ժողովուրդների միջև խաղաղությունն ամրապնդելու համար» 1952 թվականի միջազգային Ստալինյան մրցանակներ շնորհելու մասին:

**«ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՄՐԱՊՆԴԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ»
1952 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐ ՇՆՈՐՀԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՄՐԱՊՆԴԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ»
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵԻ 1952 ԹՎԱԿԱՆԻ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 20-Ի ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Խաղաղության պահպանման և ամրապնդման պայքարի գործին մատուցած աչքի ընկնող ծառայությունների համար «Ժողովուրդների միջև խաղաղությունն ամրապնդելու համար» միջազգային Ստալինյան մրցանակներ շնորհել աշխարհի տարբեր երկրների դեմոկրատական ուժերի հետևյալ ներկայացուցիչներին.

1. Իվ. ՖԱՐժԻՆ— (Ֆրանսիա)
2. ՍԱՅՅՈՒԴԴԻՆ ԿԻՏՉԼՈՒՆ— Խաղաղության Համահնդկական խորհրդի նախագահ
3. ԷԼԻՋԱ ԲՐԱՆԿՈՅԻՆ— Բրազիլիական կանանց ֆեդերացիայի գործիչ
4. ՊՈՂ ՌՈՐԱՍՈՆԻՆ— (ԱՄՆ)
5. ԻՈՂԱՆՆԵՍ ԲԵՆԵՐԻՆ— գրող (Գերմանական Դեմոկրատական Ռեպուբլիկա)
6. ԶԵՅՄՍ ԷՆԴԻԿՈՏՏԻՆ— քահանա (Կանադա)
7. ԻՂՅԱ ԷՐԵՆԲՈՒՐԳԻՆ— գրող (ՍՍՌՄ)

Կոմիտեի նախագահ՝ ակադեմիկոս Դ. Վ. ՍԿՈՔԵԼՑԻՆ

Կոմիտեի նախագահի տեղակալներ՝ ԳՈ ՄՈ-ԺՈ (Զինաստան)
ԼՈՒԻ ԱՐԱԳՈՆ (Ֆրանսիա)

Կոմիտեի անդամներ՝

Մ. ԱՆԴԵՐՍԵՆ-ՆԵՔՍԵ (Դանիա)	ՄԻԽԱՅԻԼ ՍԱԴՈՎՅԱՆՈՒ (Ռումինիա)
ՅԱՆ ԴԵՄԲՈՎՍԿԻ (Լեհաստան)	ՊԱՔԼՈ ՆԵՐՈՒԴԱ (Զիլի)
ՋՈՆ ԲԵՌՆԱԼ (Անգլիա)	Ա. Ա. ՖԱԴԵՆՎ (ՍՍՌՄ)

20 դեկտեմբերի, 1952 թվականի

Քաղաք Մոսկվա

